

*Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen
Social- og integrationsminister Karen Hækkerup
Beskæftigelsesudvalget
Socialudvalget
Øvrige forhandlingsparter af kontanthjælpsreformen*

Dato: 26. marts 2013

Bidrag til forhandlinger om en kontanthjælpsreform

Rådet for Socialt Udsatte har drøftet regeringens udspil til en kontanthjælpsreform, og har den 20. marts 2013 haft lejlighed til at drøfte udspillet med social- og integrationsminister Karen Hækkerup. Rådet vil gerne bidrage med nogle spørgsmål og synspunkter, som forhåbentlig kan blive afklaret og drøftet under forhandlingerne.

Rådet finder, at der i udspillet er gode elementer, der ligger på linje med nogle af de forslag som Rådet har fremsat. Reformens ambition om en helhedsorienteret og tværfaglig indsats for de mest udsatte kontanthjælpsmodtagere er kærkommen. Det gælder også forslaget om en koordinerende sagsbehandler, som kan have en stor betydning, når socialt udsatte med komplekse problemer, skal navigere i hjælpesystemerne. Også forslagene om en koordinator og mentor, der minder om Rådets forslag om et personligt ombud, finder Rådet særdeles vigtig, når socialt udsatte har brug for støtte til at tackle særlige udfordringer.

Det store spørgsmål er dog, om kommunerne er gearet til at forvalte disse ordninger. Allerede i dag har kommunerne muligheder for at leve op til de intentioner om helhed og tværfaglighed i hjælpen som kontanthjælpsreformen lægger op til. Men det er Rådets indtryk, at det sker alt for sjældent. Sagsbehandlerne har alt for snævre vilkår til at udføre et arbejde, der tager udgangspunkt i socialfaglige vurderinger og helhedsorienterede løsninger. I stedet ligges der vægt på frister og bureaukratiske kontrolfunktioner, som ikke rykker i forhold til at hjælpe den enkelte borger videre. En ændring kræver ikke blot nye regler, men også en ændring af kulturen på bl.a. jobcentrene, ligesom det fordrer, at kommunerne kan levere de relevante indsatser. Rådet har sin tvivl om det sikres med det nuværende udspil.

Ydelser til kontanthjælpsmodtagere

Et rimeligt forsørgelsesgrundlag er grundstenen i ethvert menneskes livsførelse, og vil være det bedste udgangspunkt for, at indsatser har effekt. Størrelsen af uddannelseshjælp vil for mange unge være utilstrækkelig til at kunne have selvstændig bolig, også selv om varigheden måske kun vil være nogle få måneder. SU-modtagere har mulighed for lån, arbejdsindtægter ved siden af SU uden fradrag i SU, adgang til billige boliger. Det er meget få studerende, der alene lever af SU-stipendiedelen.

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 3392 4704

www.udsatte.dk

E-mail: post@udsatte.dk

Jr. nr. nam

Rådet er derfor stærkt bekymret for, at reformen vil føre til, at uddannelsesparate kontanthjælpsmodtagere økonomisk skubbes ud over kanten i et sådant omfang, at det potentielt kan generere flere unge ud i udsatte positioner såsom hjemløshed mm. Den nuværende ungedydelse må alt andet lige være en af forklaringerne på, at antallet af unge hjemløse under 25 år stiger voldsomt.

Det gode ved udspillet er, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan få en ydelse på hidtidig niveau. Med udspillet til kontanthjælpsreformen lægges der op til differentierede ydelser for modtagere under 30 år, der er uddannelsesparate.

Rådet mener, at det lave forsørgelsesgrundlag for uddannelsesparate, kan være med til en ensidig fokusering på problemer, da problemer og formentlig diagnoser kan udløse højere ydelser. Udviklingsarbejde med mennesker der har komplekse og sammenhængende problemer, bør tage afsæt i at udvikle de ressourcer, som de fleste mennesker har. Det er tankegangen i recovery og rehabilitering.

Med de differentierede ydelser følger uværgerligt et administrativt bureaukrati, hvis udspillets oplæg til kontanthjælp og uddannelseshjælp med muligheder for aktivitetstillæg bliver en realitet. Rådet mener, at ressourcerne, der anvendes hertil, ville være bedre givet ud til at sikre gennemførelsen af den helhedsorienterede og tværfaglige indsats i kommunerne.

Det fremgår ikke klart af udspillet, om den nuværende regel i lov om aktiv socialpolitik (§ 25, stk. 2, nr. 2 og 3), hvorefter bestemte psykiatriske diagnoser giver unge under 25 år almindelig kontanthjælp, videreføres. Den nedsatte kontanthjælp for unge blev gennemført for at skabe økonomiske incitamenter til ikke at være på kontanthjælp. Unge under 25 år, der helt åbenlyst ikke kunne reagere på det økonomiske incitament i ungedydelsen, fik tilkendt en ydelse på niveau med almindelig kontanthjælp. Gruppen blev afgrænset ved nogle få psykiatriske diagnoser, der slet ikke dækkede de grupper, der åbenlyst ikke kan reagere på incitamentet. Der er et stort behov for at videreføre muligheden for at unge kan få en forsørgelsesydelse på niveau med almindelig kontanthjælp, men ud fra et socialfagligt skøn frem for nogle få psykiatriske diagnoser.

Med til perspektiverne om nedsatte ydelser for mennesker under 30 år, hører også de overvejelser, der ligger til grund for, at mennesker med handicap fx har adgang til dobbelt SU, som sker i en erkendelse af, at de ikke har mulighed for at arbejde ved siden af. Men unge på fx uddannelseshjælp vil heller ikke have mulighed for at arbejde ved siden af eller at tage SU lån, så udgifter og indtægter står i et realistisk forhold til hinanden. Rådet ser en risiko for, at flere unge vil havne i fattigdom og evt. hjemløshed på denne bekostning. Det kan ikke være meningen!

Det handler ikke kun om uddannelse for unge

Det store og noget ensidige fokus på ordinær uddannelse risikerer også at hægte nogle unge af. En stor del af de udsatte unge som Rådet har været i kontakt med, har haft mange nederlag i uddannelsessystemet. De har på trods af hjælp og støtte meget svært ved at honorere de krav som mange ordinære uddannelsesinstitutioner stiller. Rådet er enig i, at det ville være godt for så mange som muligt at få en kompetencegivende uddannelse, men i bestræbelserne for dette bør uddannelsesinstitutionernes evne til at rumme denne type af unge også blive udviklet. Der er virkelig behov for at udvikle alternative uddannelses tilbud og et alternativt arbejdsmarked til at rumme disse unge.

Rådet efterlyser derfor en indsats i forhold til de unge, der mangler en praktikplads. Rådet håber ikke, at de henvises til uddannelseshjælp, når det de reelt mangler er en praktikplads.

Nyttejobs og dag-til-dag-job

Forslaget om nyttejob er interessant. Spørgsmålet er, om de efter reformen er rettet mod den rigtige målgruppe. Hvis det er meningsfyldt arbejde med det sigte at inkludere mennesker i et arbejdsfællesskab, så bør det måske i højere grad være socialt udsatte, der får tilbuddene fremfor de jobparate? Ellers kommer de udsatte blot endnu en gang bagerst i køen!

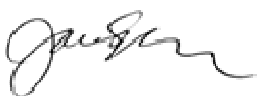
Udspilletets forslag om dag-til-dag-jobs har Rådet længe efterlyst. Det er vigtigt, at aflønningen bliver rimelig. Forslaget bør også kombineres med en ordning, så der er lempelige fradrag til modtagere, som kun kan arbejde nogle få timer ugentligt, men på en mere permanent ordning.

Opkvalificering og vejledning

Rådet savner en begrundelse, når det i udspillet side 21, 2. kolonne, første afsnit fremgår, at « ... De første ni måneder er det ikke muligt at få tilbud om opkvalificering og vejledning bortset fra regne-, læse- og stavekurser samt ordblindeundervisning .».

Rådet for Socialt Udsatte håber, at bidraget kan blive benyttet konstruktivt i forhandlingerne.

Med venlig hilsen

Jann Sjrursen
Formand